

РЕЦЕНЗІЯ

офіційного рецензента, кандидата медичних наук, доцента кафедри акушерства та гінекології №2 Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова Фурман Оксани Володимирівни на дисертацію Маркевич Богдани Олександрівни на тему: «Прогнозування, діагностика та профілактика первинної дисменореї у пацієнток пубертатного віку різних соматотипів», представлену до захисту у спеціалізовану Вчену раду ДФ 05.600.099, що утворена згідно наказу ректора ЗВО Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова № 190 від 01 грудня 2023 року на підставі рішення Вченої ради ВНМУ ім. М. І. Пирогова № 5 від 30 листопада 2023 року з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина»

1. Актуальність обраної теми дисертації.

З огляду на негативну демографічну ситуацію в Україні, дослідження, спрямовані на формування фізіологічного пубертатного періоду, а також можливі відхилення і формування "груп ризику" порушень, досить перспективні як у науковому, так і в практичному відношенні. Адже ми здатні виявити патології до моменту їх маніфестації, розвитку важких форм патологій та їх ускладнень, а отже профілакувати їх, таким чином впливаючи на розвиток репродуктивного потенціалу суспільства. Одним з перспективних напрямків у вивченні цієї проблеми є уточнення взаємозв'язків показників фізичного розвитку і статевої зрілості через призму становлення репродуктивної системи в залежності від конституціональних особливостей організму підліткового віку. Враховуючи мультифакторіальність первинної дисменореї, відсутність доказово підтверджених етіологічних факторів її розвитку та наявність великої кількості патологій репродуктивного віку на формування яких вона може

впливати або ж їх провокувати вважаю, що дисертаційна робота Маркевич Богдани Олександрівни на тему: «Прогнозування, діагностика та профілактика первинної дисменореї у дівчат пубертатного віку різних соматотипів» є важливою, має перспективу розвитку та актуальна для практичної та теоретичної галузей медицини.

2. Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача.

Дисертаційна робота виконана на високому науковому рівні. В основі роботи був проведений якісний науково-патентний пошук, огляд літератури, що базувався на ретельному аналізі 224 джерел літератури за напрямком дослідження, 131 з яких є кирилицею та 93 латиницею. У роботі коректно сформульована мета, для реалізації якої були поставлені чіткі завдання і все це підкріплено професійним використанням комплексу теоретичних і практичних досліджень, сучасних сонографічних методів, визначення рівня 5 гормонів, антропометричних досліджень та їх інтерпретації, із застосуванням статистичних методів аналізу. Виконані дослідження є достатніми для обґрунтування зроблених висновків. Отже, науковий рівень дисертації за поставленими завданнями і використаними методиками досліджень є передовим, сучасним і адекватним. Проведений аналіз даних є повним і виконаний на сучасному рівні з використанням адекватно підібраних статистичних методів. Отримані результати є достовірними і науково обґрунтованими. За матеріалам дисертаційного дослідження опубліковано 10 наукових робіт та патент України на корисну модель.

3. Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях.

Вперше автором встановлені особливості зв'язків ультразвукових параметрів матки і яєчників та гормонального фону в різні фази

менструального циклу із антропо-соматотипологічними показниками у дівчат віком 14-18 років з первинною дисменореєю. Окрім зазначеного, вперше дисертантом виявлено зв'язок між конституціональними особливостями та ознаками статевого розвитку, а саме оцінка пубархе, менархе, акселархе і телархе.

Вперше розроблений та сформований алгоритм обстеження дівчат різних соматотипів пубертатного віку для виявлення та формування «груп ризику» розвитку дисменореї.

Розроблені дискримінантні моделі за даними вищевказаних обстежень, які дозволяють прогнозувати розвиток патології.

Найвагомішим є те, що результати наукової роботи можуть бути використані для подальшого дослідження патогенезу первинної дисменореї.

4. Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації.

Основні методи дослідження, які автор використав у роботі, базуються на аналізі великої кількості джерел літератури, включаючи провідні дослідження з обраної проблематики в рецензованих фахових виданнях.

Результати проведених досліджень піддані належній обробці методами математичної статистики, ретельному узагальненню та аналізу з використанням посилань на результати вітчизняних та закордонних дослідників і їх аналітичному порівнянні (загалом – 224 джерела наукової літератури). Використані автором методи досліджень, є сучасними, інформативними і відповідають поставленим завданням.

Наукові положення та висновки дисертації сформульовані у відповідності з отриманими результатами, відповідають меті та завданням дослідження, оприлюднені у наукових публікаціях та апробовані на вагомих наукових форумах. Загалом наукова обґрунтованість отриманих результатів, положень та висновків, сформульованих у дисертації не викликає сумніву.

Назва дисертації повністю відповідає її змісту. Мета дослідження логічно випливає з її назви. Завдання роботи сформульовані точно і спрямовані на досягнення поставленої мети. Основні наукові положення, висновки, що містяться в дисертації, науково обґрунтовані, базуються на фактичних даних, є логічним підсумком отриманих результатів досліджень.

5. Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Дисертант продемонстрував високий рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодів методологією наукової роботи, обґрунтував доцільність роботи, сформулював мету та завдання дослідження, провів інформаційний пошук, літературний огляд, а також виконав аналіз отриманих даних.

Усі методи, використані у роботі, є сучасними. Особисто автором були підготовлені матеріали до друку, сформульовані висновки та оформлена робота.

6. Теоретичне і практичне значення результатів дослідження.

Дослідження проведене дисертантом - Маркевич Богданою Олександрівною є фрагментом загальноуніверситетської наукової тематики Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова: «Розробка моделей прогнозування пубертатних маткових кровотеч та альгодисменореї у дівчат в залежності від конституціональних особливостей організму» (№ державної реєстрації: 0115U001168).

Враховуючи, що автором теоретично доведені проведені дослідження та вони є практично ефективними у прогнозуванні розвитку первинної дисменореї у дівчат пубертатного віку, результати введені у практичну діяльність лікарів та у навчальний процес профільних кафедр Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова.

7. Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці.

На основі результатів дисертаційного дослідження створено та впроваджено у практичну діяльність сімейних лікарів, лікарів акушер-гінекологів та дитячих гінекологів, які ведуть прийом дівчат даної вікової категорії алгоритм прогнозування ризику розвитку первинної дисменореї. На основі вищевказаного алгоритму розроблена анкета, яка дозволяє під час прийому оцінити вірогідність розвитку даної патології у конкретної пацієнтки та за потреби віднести її до «групи ризику» для подальшого контролю.

Матеріали, створені на основі результатів дисертаційного дослідження використовуються у навчальному процесі кафедр акушерства та гінекології № 1 та № 2 Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова.

8. Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності.

Після перевірки дисертаційної роботи та наукових публікацій програмним засобом «StrikePlagiarism.com» встановлено, що текст є оригінальним, не виявлено плагіату, самоплагіату, фабрикування, фальсифікування даних чи будь-яких інших порушень принципів академічної доброчесності, при цьому рівень оригінальності тексту склав 94,88 %.

9. Висновок про відповідальність дисертації встановленим вимогам.

Узагальнюючи все вищевказане, варто відзначити, що дисертаційна робота Маркевич Богдани Олександрівни на тему: «Прогнозування, діагностика та профілактика первинної дисменореї у дівчат пубертатного віку різних соматотипів», яка представлена на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222

«Медицина», є завершеною самостійною кваліфікаційною науковою працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані результати досліджень, що дозволяють розв'язати актуальну задачу сучасної медицини – підвищити ефективність діагностики та прогнозування розвитку первинної дисменореї у дівчат пубертатного віку. Дисертація, яка представлена на здобуття ступеня доктора філософії, за актуальністю, науковою новизною, методологічним рівнем виконання, достовірністю та вагомістю отриманих результатів та оформленням повністю відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» та «Порядку присудження та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про порядок присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а Маркевич Богдана Олександрівна заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Рецензент

доцент ЗВО кафедри

акушерства та гінекології № 2

Вінницького національного медичного

університету ім. М. І. Пирогова

кандидат медичних наук

Оксана ФУРМАН